

tater begyndte jo at blive brugt relativt hurtigt. Mange brugte magtudredningens resultater, naturligvis selektivt, til støtte for deres egne synspunkter, mens de mindre hyppigt argumenterede imod os. Det var ikke ualmindeligt at høre nogen sige, at magtudredningen havde vist det eller det - selv om vi nu ikke altid havde vist det. Det blev en slags ritual at henvise til magtudredningen.

Men det viste sig, at Stortingsmiljøet og regeringen ikke var i stand til at tage den udfordring op, som vi rejste dengang, og som er endnu vigtigere at tage op i dag, nemlig forholdet mellem de institutionelle sfærer i samfundet, mellem økonomi og politik, bureaukrati og organisationer og de forskydninger, som er sket herimellem.«

»Hvilken betydning har magtudredningsprojektet haft for dit eget forskerforløb, ud over at du bagefter blev involveret i den svenske magtudredning?«

»Jeg har i grunden arbejdet med to sæt af problemstillinger. I USA har jeg arbejdet med problemstillinger, som væsentligst var relateret til organisationsteori, og her i Norge har jeg mere arbejdet med generel statsvitenskap. På en måde smeltede begge sæt af problemstillinger sammen i magtudredningen. Og jeg tror, at magtudredningen lærte mig nødvendigheden af at se på større sammenhænge og fik mig til at modarbejde tendensen til alt for ekstrem specialisering, hvor man kun ser på et enkelt område, en enkelt sektor, et bestemt politikområde. Jeg tror ikke, at man ud fra en sådan specialiseret tilgang kan forstå sammenhænge, bindingerne, konflikterne og de forskellige logikker mellem forskellige institutionelle sfærer i samfundet. Den slags sammenhænge er der relativt få forskere, som i dag er villige til at gå løs på.«

»Hvis man skulle lave en magtudredning i dag, hvilke problemstillinger skulle man så give første prioritet, ville du mene?«

»Forholdene var anderledes dengang. Den norske magtudredning blev gennemført, da den nordiske velfærdsstat var på toppen. Da den svenske magtudredning kom, var der helt klare stagnationstendenser.

I dag mener jeg, at man skulle kikke på to ting. Det første element ville være europæiseringen og internationaliseringen, altså forholdet mellem det statslige, det overstatslige ni-

veau og det subnationale niveau, og nationalstatens fremtidige rolle. Det andet er forskydningerne mellem markedsorganisering og politik og forholdet mellem velfærdsstaten og det civile samfund. Grænserne mellem det offentlige og det private lå f.eks. mere fast dengang.«

»Ville den norske magtudredning have fået en anden karakter, hvis man i højere grad havde betonet demokratiaspektet i stedet for magtaspektet?«

»Jeg tror ikke, at vi med de ressourcer, som vi havde, kunne have gjort det meget anderledes. Vi var arbejdsmæssigt meget overlæsset. Svenskerne inddrog nok i højere grad demokratiaspektet.«

»Nu er du selv inde på den svenske magtudredning. Hvori ser du de vigtigste forskelle mellem den norske og den svenske magtudredning, hvis man ser på ressourcer, organisering og resultater?«

»Ressourcerne var væsentlig flere i Sverige. Hvad angår organisering, var der for den norske magtudrednings vedkommende tale om mere organisatorisk koncentration: Det meste af den norske magtudredning blev gennemført i et relativt lille miljø i Bergen. Den svenske magtudredning involverede nok en forholdsvis større del af det svenske forskningsmiljø. Et interessant resultat af den norske magtudredning var, at bøgerne i så stort omfang blev brugt som pensumlitteratur på universiteterne. Jeg ved ikke, om den svenske magtudredning fik helt den samme gennemslagskraft.«

»I din egen bog, 'Demokrati på svensk', som var en del af den svenske magtudredning, er du selv inde på to demokratiopfattelser, en mere individcentreret og en samfundscentreret demokratiopfattelse, hvilket jo er to opfattelser som går igen mange steder i europæisk tænkning. I antyder i den svenske magtudredning, at den samfundscentrerede individopfattelse havde tabt terræn til en mere individcentreret opfattelse. Hvis du kikker på Norge og Sverige, har der så været en tendens til, at denne udvikling er fortsat?«

»Ja, der er ingen tvivl om, at det er hovedtendensen. Men i forhold til min bog skal man dog være opmærksom på, at man godt kan have to betydninger af en individcentreret opfattelse: Den ene ser individet som en egoistisk, markedsorienteret rationel aktør, mens den